

Przedmowa

Szanowni Państwo,

przekazuję Państwu kolejny trzeci tom wydawnictwa „Dziedzictwo Kulturowe Miasta Kalisza i Regionu Południowej Wielkopolski”. Uplłynęło już kilka miesięcy od edycji poprzedniego tomu Serii, ale jej idea i przesłanie pozostały niezmiennie. Zamierzamy nadal przybliżać zapomniane osobowości, nieznanne fakty i wydarzenia, obiekty architektoniczne, przemysłowe i narzędzia pracy, ginące zawody, obyczaje, ocalałe dokumenty piśmiennicze, które razem tworzą regionalne i lokalne dziedzictwo kulturowe.

W ten sposób można bowiem tworzyć podwaliny do kreacji przyszłości regionalnej opartej na przeszłości. W dalszym ciągu przyświeca nam fundamentalny cel dostarczania wiedzy dla mądrej edukacji historycznej i obywatelskiej na różnych poziomach. Ideą Serii nie jest tworzenie syntezy dziejów regionalnych Południowej Wielkopolski, ale oparty na faktografii i dokumentach piśmienniczych lub materialnych opis wydarzeń, zjawisk, opracowanie biogramów, których wcześniej nikt jeszcze nie stworzył. Z każdym rokiem przybywa też nowej wiedzy, gdyż penetracja badawcza trwa nieustannie, a zainteresowania hobbystyczne i dociekania kolejnej generacji, szczególnie młodych badaczy, rzucają wciąż nowe światło na elementy kulturowego dziedzictwa, które wydawać by się mogło są już dawno rozpoznane. Wiedza zgromadzona przez różnych regionalistów dzięki możliwości druku w niniejszej Serii może zostać spopularyzowana. Niniejsze wydawnictwo stanowi przyczynek do popularyzacji wielokulturowej, niepowtarzalnej, w skali kraju – przeszłości Miasta Kalisza. Wielokulturowy wymiar dziejów Kalisza powoli staje się także wzorcem dla projekcji różnych aspektów życiowej przestrzeni wielokulturowych miast i regionów powstających współcześnie w Polsce oraz w wielu krajach Unii Europejskiej.

W niniejszym trzecim tomie Serii znaczące miejsce zajmują opisy unikatowych obiektów sakralnych. Niektóre z nich mają wręcz wymiar symboliczny, gdyż wraz z wyborem Jezuitę na Papieża, ilustrują rolę i znaczenie obecności Zakonu Jezuitów w Kaliszu i pozostawionych przez nich dla przyszłych generacji niepowtarzalnych architektonicznie obiektów sakralnych wraz z całą wielowiekową symboliką utrwaloną przez znamienitych utalentowanych rzeźbiarzy, malarzy i sztukatorów. Nie bez znaczenia jest opis wpływów bizantyjskich poprzez charakterystykę stylu bizantyjsko-ruskiego w Kaliszu.

Szczególnie cenne są monograficzne opracowania z zakresu historii gospodarczej, których w programach badawczych i historiografii regionalnej jest najmniej. Ekonomia w poszczególnych dekadach minionych epok była bazą dla wszelkiej aktywności kulturalnej, oświatowej i gospodarczej. Nie zostały również opisane w większości pozostawione i tworzące materialne dziedzictwo kulturowe obiekty przemysłowe, narzędzia rzemieślnicze, specyficzne produkty charakterystyczne tylko dla niektórych obszarów wielkopolskich. Badaczom zawsze łatwiej było uchwycić różne aspekty życia politycznego czy kulturalnego niż gospodarczego. Artykuły w niniejszym tomie ilustrują zaczątki tworzenia się kapitalizmu w drugiej połowie osiemnastego wieku w Kaliszu poprzez rozwój rzemiosła i przemysłu miejskiego.

Codziennosc życia kulturalnego w dziewiętnastym wieku i w realiach okresu międzywojennego zilustrowana została poprzez analitykę prasy kaliskiej. Dla badań regionalnych przekazy prasowe mimo, iż na etapie kwerendy są bardzo żmudne i czasochłonne, zawsze stanowią bezcenne źródło informacji.

W artykule opisującym notariat kaliski można poznać proveniencję legislacyjną notariatu doby międzywojennej.

Nie zabrakło w niniejszym tomie opisu kataklizmów przyrodniczych na przykładzie historii powodzi w Kaliszu.

Cykl artykułów kończą obszerne informacje o realizowanych projektach badawczych, które w pewien sposób wiążą się z regionalną problematyką Kalisza i Regionu Południowej Wielkopolski.

Pragnę podziękować wszystkim badaczom, którzy przekazali wyniki swoich penetracji badawczych w postaci artykułów do druku. Wszyscy zrobili to bezinteresownie i społecznie, gdyż uznali, że tak trzeba. Serdecznie im dziękuję.

Dziękuję również Władzom Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza za wsparcie finansowe, gdyż druk niniejszego tomu bez takiego wsparcia byłby niemożliwy, a na pewno bardzo utrudniony

Z wyrazami szacunku

Redaktor Naukowy Serii